

Апотекарска пракса

ISSN 1451-1827

ГЛАСНИК ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ

90

МАРТ 2011

Прва редовна седница Скупштине ФКС

Санитарна инспекција

**Правилник о показатељима квалитета
здравствене заштите**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА

The Pharmaceutical Chamber of Serbia

Фармацеутска комора Србије

www.farmkom.rs

pharmkom@verat.net

Дечанска 8А,

011/3243-144

011/3246-795

ФКС Огранак Београд

Дечанска 8А

011/3243-144

ogranakbeograd@farmkom.rs

ФКС Огранак Крагујевац

Црвеног крста 7, локал 23

034/639-1200

ogranakkragujevac@farmkom.rs

ФКС Огранак Војводина

Хајдук Вељкова 11 (Мастер центар

Новосадског сајма, локал А 104/ I спрат)

021/661-8833

ogranakvojvodina@farmkom.rs

ФКС Огранак Ниш са КиМ

Првомајска 24А

018/295-565

ogranaknis@farmkom.rs

Реч уредника

Скупштина ФКС одржала је Прву редовну седницу и донела одлуке о раду Коморе у 2011. години.

Информације које се односе на одлуке Скупштине, достављање потврда о присуству акредитованим програмима КЕ и новој процедури за доделу лиценци објављене су у делу "Важна обавештења" и молимо вас да их пажљиво прочитате.

Такође вас позивамо да посетите сајт Коморе и попуните Анкету о компетенцијама чији је циљ да се сагледа мишљење фармацеута из Србије о релевантности Глобалног оквира за компетенције које су потребне за пружање фармацеутске услуге.

Апотекарска пракса

Гласник Фармацеутске коморе

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISSN 1451-1827 = Апотекарска пракса
COBISS.SR – ID 94777858

4 Важна обавештења

Прва редовна седница
Скупштине ФКС **8**

10 Програм рада ФКС за 2011. годину

Извештај представника Коморе
у ЗСС за 2010. годину **13**

14 Санитарна инспекција

Правилник о показатељима
квалитета здравствене заштите **18**

20 Приручник за стажере
дипломиране фармацеуте

Нови пројекат апотеке Суботица **21**

22 Светска федерација студената
фармације и младих фармацеута

Случајеви из судске праксе **24**

26 Програми КЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА
The Pharmaceutical Chamber of Serbia

Главна и одговорна уредница:

Драгана Совтић

Стручни сарадници:

Снежана Зељковић, Јованка Франета,
Јасна Ристић, Тања Арсић

Технички уредник: Небојша Ускоковић

Прелом: Душан Живковић

Штампарија: Матија д.о.о., Устаничка 204а

Тираж: 4.600 примерака

Издаје: Фармацеутска комора Србије,
Дечанска 8а, 11000 Београд, Србија

тел./факс: +381 11 32 43 144, 32 46 795,

e-mail: pharmkom@verat.net, www.farmkom.rs

пословни рачун: 325-9500900015066-04

ВАЖНА ОБАВЕШТЕЊА!!!

ОДЛУКА О ВИСИНИ ЧЛАНАРИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

Скупштина ФКС, као највиши орган Коморе, одржала је своју прву редовну седницу 10. марта 2011. године. На предлог Управног одбора донета је Одлука о висини чланарине за 2011. годину.

Чланарина за 2011. годину износи 4.500 динара и односи се и на добровољне чланове Коморе. Дипломирани фармацеути приправници су ослобођени плаћања чланарине за 2011. годину.

По добијању сагласности од стране Министарства здравља РС, ова Одлука се објављује

у Службеном гласнику Републике Србије и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања. О датуму ступања на снагу ове Одлуке, односно почетку уплате чланарине бићете обавештени преко сајта Коморе www.farmkom.rs

Чланарина се уплаћује на т.р. Коморе број 325-9500900015066-04 у року од 45 дана од дана ступања на снагу ове Одлуке, и у овом броју налази се одштампана уплатница.

Приликом уплате у рубрици **позив на број**, уписати ЈМБГ или број лиценце.

ПОНОВНИ УПИС У ИМЕНИК ЧЛАНОВА КОМОРЕ И ИЗДАВАЊА ЛИЦЕНЦЕ

На основу Одлуке Скупштине ФКС од 10. марта 2011. године, којом се утврђују износи надокнаде коју плаћају чланови Коморе приликом уписа у именик обавезних чланова Коморе, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција које води Комора, одлучено је да:

„Изузетно, али само једном у току 2011. године уколико лицу уписаном у именик обавезних чланова Коморе, престане чланство због престанка радног односа -

обављања послова дипломираног фармацеута у случају покретања поступка стечаја и ликвидације над устаном односно приватном праксом, престанка радног односа на одређено време и престанка радног односа у статусу технолошког вишка, приликом поновног уписа у именик чланова Коморе неће се наплаћивати надокнада на име уписа и издавања лиценце.

Наведено се не односи на кориснике старосних пензија.“

ПРОМЕНА НАЗИВА ФАРМАЦЕУТСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ

Фармацеутско друштво Србије, које је правни следбеник Апотекарског друштва Србије основаног далеке 1879. године, представљало је заправо савез регионалних удружења фармацеута Србије, али то његово својство „савеза“ није било изражено у називу под којим је деловао. По новом Закону о удружењима грађана („Сл. Гласник РС“, бр. 51/09) реч „савез“ морала је да буде део назива, па је **Фармацеутско друштво Србије** (ФДС), постало **Савез фармацеутских удружења Србије** (СФУС) и под тим називом је уписано у Регистар удружења при АПР, као и код у свих осталих државних и других организација које воде службене евиденције или на други начин послују са удружењем.

Одржана обука чланова судова части и Етичког одбора ФКС

У сарадњи са Правосудном академијом, 24-25. марта одржана је обука чланова судова части I и II степена и чланова Етичког одбора ФКС. Од укупно 39 чланова ових органа Коморе, обуци је присуствовало 37. Предавања су одржана од стране судија Апелационог суда у Београду, професора са Института друштвених наука и представника Министарства правде Републике Србије.

АНКЕТА О КОМПЕТЕНЦИЈАМА

Развој научних и стручних компетенција у фармацији један је од предуслова за пружање фармацеутске здравствене заштите и преузимање одговорности за исход лечења пацијента. Посљедњих неколико година посебан предмет интереса Светске фармацеутске федерације (ФИП) представљају програми за евалуацију компетенција као и едукацијски модели који развијају и побољшавају раст компетенција. Позивамо Вас да посетите сајт ФКС www.farmkom.rs и попуните

Анкету о компетенцијама. Циљ ове анкете је да се сагледа мишљење фармацеута из Србије о релевантности Глобалног оквира за компетенције потребних за пружање фармацеутске услуге, а који је дефинисала Радна група за едукацију формирана од стране FIP, WHO i UNESCO. Анкета се спроводи као део активности Темпус пројекта Postgraduate Qualification in Pharmacy - The Way Forward, у коме је наша Комора активни партнер и можете је попунити у периоду **01.-22.04.2011. године.**

ОГРАНАК КРАГУЈЕВАЦ И ОГРАНАК НИШ СА КиМ ПОЧЕЛИ СА РАДОМ

Огранак Крагујевац и Огранак Ниш са КиМ су на овај начин преузели своје обавезе дефинисане законом, и то: да врше упис дипломираних фармацеута и воде Именик свих чланова Коморе са подручја тог огранка, као и да на захтев члана огранка издају изводе из Именика, уверења и потврде о чињеницама о којима воде евиденцију, а које представљају јавне исправе.

Секретари огранка преузеће улогу у:

- информисању редовних чланова о свим новинама које су важне за упис у Именик Коморе, поступак добијања и обнављања лиценце, измене законске регулативе, одржавања програма КЕ, евиденције одржаних програма КЕ и сл.,
- информисању и техничкој подршци организаторима програма КЕ,
- информисању и подршци дипломираних фармацеута – приправника, на почетку и у току приправничког стажа.

Чланови ФКС са Огранка Крагујевац и Огранка Ниш са КиМ моћи ће преко канцеларије огранка да активније учествују у раду Коморе, својим предлозима и сугестијама.

Почетак рада Огранка Војводина планиран је за мај 2011. године.

ОГРАНАК КРАГУЈЕВАЦ

Седиште:

Црвеног крста 7, локал 23,

34000 Крагујевац

Контакт е-mail: ogranakkraguevac@farmkom.rs

Телефон: 034/639-1200

Радно време: 08-16 часова

Секретар: Снежана Нишавић, дипл. правник.

ОГРАНАК НИШ СА КиМ

Седиште:

Првомајска 24А, 18000 Ниш

Контакт е-mail: ogranaknis@farmkom.rs

Телефон: 018/295-565

Радно време: 08-16 часова

Секретар: Александра Окичић, дипл. ецц.

ВИРТУЕЛНА ШКОЛА ОБРАЗОВАЊА

Обавештавамо све заинтересоване чланове Коморе да ће први пакет Виртуелне школе образовања за 2011. годину, са темом: „Примена антибиотика код деце“, бити предат на акредитацију у априлском року.

С обзиром да се резултати акредитације очекују 18. маја 2011 године, прва информација о одржавању овог пакета ВШО биће објављена 19. маја 2011. године, на сајту Коморе www.farmkom.rs и сајту ВШО www.farmkom.rs/vso.

ДОСТАВЉАЊЕ ПОТВРДА О УЧЕШЋУ НА АКРЕДИТОВАНИМ ПРОГРАМИМА КЕ КОЈЕ НИСУ ЕВИДЕНТИРАНЕ У ЕЛЕКТРОНСКОМ КАРТОНУ ЧЛАНОВА КОМОРЕ

Моле се сви редовни чланови Коморе да се региструју на сајт Коморе, уколико то већ нису урадили, прегледају свој картон КЕ, или да контактирају секретара огранка коме припадају, како би утврдили да ли су им све потврде о учешћу на акредитованим програмима КЕ, закључно са 31. јануаром 2011. године, евидентирани у картону КЕ.

1. Датум од када важи ваша лиценца дефинисан је у Решењу о издавању одобрења за самосталани рад – Лиценце, под тачком 2., и налази се на вашој ИД картици у колони: Датум издавања лиценце.

2. Једна лиценцна година је период од 12 месеци, који се рачуна од датума издавања лиценце. Погледајте пример у приложеној табели.

Почетак важења лиценце	01.01.2009.	01.06.2009.	15.09.2009.	15.06.2010.	11.10.2010.
I ГОДИНА	31.12.2009.	31.05.2010.	14.09.2010.	14.06.2011.	10.10.2011.
II ГОДИНА	31.12.2010.	31.05.2011.	14.09.2011.	14.06.2012.	10.10.2012.
III ГОДИНА	31.12.2011.	31.05.2012.	14.09.2012.	14.06.2013.	10.10.2013.
IV ГОДИНА	31.12.2012.	31.05.2013.	14.09.2013.	14.06.2014.	10.10.2014.
V ГОДИНА	31.12.2013.	31.05.2014.	14.09.2014.	14.06.2015.	10.10.2015.
VI ГОДИНА	31.12.2014.	31.05.2015.	14.09.2015.	14.06.2016.	10.10.2016.
VII ГОДИНА	31.12.2015.	31.05.2016.	14.09.2016.	14.06.2017.	10.10.2017.

Наиме, у члану 7 новог Правилника о ближим условима за обављање континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике („Сл. Гласник РС“, бр. 2/2011) који је ступио на снагу 26.01.2011. године, дефинисана је обавеза организатора да доставља надлежним коморама извештаје о одржаним акредитованим програмима КЕ.

С обзиром да у наведеном Правилнику који је важио до 26.01.2011. године, организатори нису имали обавезу слања извештаја надлежним коморама, дешавало се да поједини организатори нису проследили овај извештај Фармацеутској комори Србије, па самим тим бодови са тих едукација нису евидентирани у вашем картону КЕ.

При прегледу свог картона КЕ обратите пажњу на следеће:

Још једном напомињемо да на основу Правилника о ближим условима за издавање, обнављање или одузимање лиценце члановима комора здравствених радника, „Сл. Гласник РС“, бр. 40/2010 (пропис ступио на снагу 19.06.2010. године), произилази да:

- СВИ РЕДОВНИ ЧЛАНОВИ ФКС КОЈИ СУ ДОБИЛИ ЛИЦЕНЦУ СА ПОЧЕТКОМ ВАЖЕЊА ДО 31.12.2009. ГОДИНЕ (ОД 01.01.2009. – 31.12.2009), ИМАЋЕ 24 БОДА У ТОКУ ПРВЕ ГОДИНЕ ВАЖЕЊА ЛИЦЕНЦЕ, БЕЗ ОБЗИРА НА БРОЈ СТЕЧЕНИХ БОДОВА
- СВИ РЕДОВНИ ЧЛАНОВИ ФКС КОЈИ СУ ДОБИЛИ ЛИЦЕНЦУ СА ПОЧЕТКОМ ВАЖЕЊА НАКОН 01.01.2010. ГОДИНЕ, У ОБАВЕЗИ СУ ДА СКУПЉАЈУ БОДОВЕ ОД СВОЈЕ ПРВЕ ГОДИНЕ ВАЖЕЊА ЛИЦЕНЦЕ.

3. С обзиром да картон КЕ који видите на сајту приказује све програме КЕ збирно (I+II година,

односно I+II+III година), на основу датума када су едукације одржане, одредите колико имате евидентираних бодова за одређену годину важења лиценце.

Фармацеутска комора Србије је тренутно једина комора здравствених радника која има електронску евиденцију бодова за обнављање лиценце, на основу чега је добијена сагласност Здравственог савета Србије да чланови Фармацеутске коморе Србије не треба да достављају потврде на крају сваке године важења лиценце.

Огранку Коморе коме припадате достављајте фотокопију/е само оних потврда о учешћу на акредитованим програмима КЕ, које НИСУ ЕВИДЕНТИРАНЕ на Вашем картону КЕ,

и то само за едукације које су одржане до 31. јануара 2011. године.

С обзиром на горе наведену измену Правилника сматрамо да ће организатори програма КЕ убудуће редовно слати Комори извештаје о одржаним едукацијама, и да неће бити потребе за слањем фотокопија потврда.

Оригинал потврде о учествовању на акредитованим програмима КЕ чувају се до датума истека лиценце, односно свих седам година важења лиценце.

Моле се чланови Коморе који припадају Огранку Војводина, да по овом питању сачекају почетак рада Огранка Војводина који је планиран за мај 2011. године.

НОВА ПРОЦЕДУРА ЗА ДОДЕЛУ/ПРЕУЗИМАЊЕ ЛИЦЕНЦИ

Приликом предавања захтева за издавање лиценце, чланови коморе биће упознати са новом процедуром, која омогућава да се преко сајта Коморе информишу о следећем:

- да је поступак обраде лиценце завршен и да иста могу преузети,
- дефинисаним терминима за доделу/преузимање лиценци (при чему се сами пријављују за термин који им одговара).

Списак са подацима чланова Коморе који треба да приме лиценцу, као и оних који своју лиценцу још увек нису преузели биће објављен на сајту Коморе (главни мени – ЛИЦЕНЦЕ), и то за сваки огранак посебно.

Уколико, из разлога територијалне удаљености, лиценцу желите да преузмете на другом огранку, морате се јавити секретару свог огранка који ће спровести даљу процедуру.

ОГРАНАК БЕОГРАД

Термини за доделу лиценци:

- 03.05.2011. године
- 07.06.2011. године
- 06.09.2011. године
- 04.10.2011. године
- 01.11.2011. године
- 06.12.2011. године

Доделе лиценци биће обављене са почетком од 9-10 часова и 15-16 часова у просторијама Фармацеутске коморе Србије, Дечанска 8а, Београд.

Неопходно је да свој долазак на заказани термин доделе/преузимања лиценце пријавите на тел: 011/3243-144; 011/3243-795 или мејл: ogranakbeograd@farmkom.rs

ОГРАНАК ВОЈВОДИНА

Термини за доделу лиценци:

- 03.05.2011. године
- 07.06.2011. године
- 06.09.2011. године
- 04.10.2011. године
- 01.11.2011. године
- 06.12.2011. године

Доделе лиценци биће обављене од 16-19 часова у просторијама Огранка Војводина, Хајдук Вељкова 11 (Мастер центар Новосадског сајма, локал А 104/1 спрат), Нови Сад.

Неопходно је да свој долазак на заказани термин доделе/преузимања лиценце пријавите на тел: 021/661-8833 или мејл: ogranakvojvodina@farmkom.rs

ОГРАНАК КРАГУЈЕВАЦ

Термини за доделу лиценци:

- 03.05.2011. године
- 07.06.2011. године
- 06.09.2011. године
- 04.10.2011. године
- 01.11.2011. године
- 06.12.2011. године

Доделе лиценци биће обављене од 17 до 18 часова у просторијама Огранка Крагујевац, Црвеног крста 7, локал 23.

Неопходно је да свој долазак на заказани термин доделе/преузимања лиценце пријавите на тел: 034/639-1200 или мејл: ogranakkraguevac@farmkom.rs

ОГРАНАК НИШ са КиМ

Термини за доделу лиценци:

- 19.04.2011. године
- 10.05.2011. године
- 07.06.2011. године
- 06.09.2011. године
- 04.10.2011. године
- 01.11.2011. године
- 06.12.2011. године

Доделе лиценци биће обављене са почетком у 15:15 часова у просторијама Огранка Ниш са КиМ, ул. Првомајска бр.24А, Ниш.

Неопходно је да свој долазак на заказани термин доделе/преузимања лиценце пријавите на тел: 018/295-565 или мејл: ogranaknis@farmkom.rs

Скупштина ФКС, као највиши орган Коморе, одржала је своју прву редовну седницу 10. марта 2011. године. На предлог Управног одбора ФКС, а након расправе по тачкама дневног реда, Скупштина ФКС донела је следеће одлуке и закључке:

УСВАЈА СЕ

- Извештај о раду Фармацеутске коморе Србије за 2010. годину.
- Извештај о финансијском пословању са годишњим рачуном Фармацеутске коморе Србије за 2010. годину.
- Финансијски план Фармацеутске коморе Србије за 2011. годину заједно с Планом инвестиција и Планом кадрова.

ДОНОСИ СЕ

- Годишњи програм рада Фармацеутске коморе Србије за 2011. годину.
(Програм рада објављујемо на страни 10)
- Правилник о систематизацији радних места Фармацеутске коморе Србије
- Одлука о разрешењу и избору заменика члана Суда части I степена Огранка коморе Београд са седиштем у Београду
РАЗРЕШАВА СЕ дужности заменика члана Суда части I степена при Огранку коморе Београд, Дијана Рибар, на лични захтев, а БИРА СЕ на дужност заменика члана Суда части I степена при Огранку коморе Београд, Весна Цигановић, КЦ Србије.
- Одлука о образовању комисије за израду општих аката и комисије за материјално-финансијско пословање скупштине Фармацеутске коморе Србије

У Комисију за израду општих аката бирају се:

- Катарина Николић, Апотека Ужице, председник,
- Сања Јовић, Апотека Београд, члан и
- Јасминка Бјелетић, Апотека Београд, члан.

У Комисију за материјално-финансијско пословање бирају се:

- Викторија Видовић, ЗЦ Сомбор, председник,
- Драгана Словић, КБЦ Земун, члан и
- Снежана Закошек, Апотека Крагујевац, члан.

• **Одлука о избору председника, заменика председника и чланова одбора за припрему и рад Скупштине Фармацеутске коморе Србије**

У Одбор за припрему и рад Скупштине Фармацеутске коморе Србије бирају се:

- Милица Филиповић, Апотека Крагујевац, председник
- Тања Арсић, Апотека Ниш, заменик председника – члан,
- Снежана Гришић, Апотека Сремска Митровица, члан,
- Снежана Зељковић, Апотека Београд, члан, и
- Зора Бојанић, Апотека Сомбор, члан.

УТВРЂУЈЕ СЕ

• **Висина чланарине коју плаћају чланови Фармацеутске коморе Србије за 2011. годину**

1. Чланарина за 2011. годину износи 4500 динара.
2. Ослобађају се плаћања чланарине за 2011. годину дипломирани фармацеути приправници.
3. Чланарину утврђену овом Одлуком, чланови Коморе уплаћују на т.р. Коморе број 325-9500900015066-04 у року од 45 дана од дана објављивања ове Одлуке у Службеном гласнику Републике Србије.
4. Чланарина утврђена овом Одлуком примењује се и на добровољне чланове Коморе.
5. По добијању сагласности Министарства надлежног за послове здравља, ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

• **Износ надокнаде коју плаћају чланови Фармацеутске коморе Србије приликом уписа у именик обавезних чланова Коморе, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција које води Комора.**

1. Надокнада за упис у именик чланова Коморе, износи 3000 динара. Надокнада за упис у именик чланова Коморе у случају неподношења уредне и благовремене документације од стране члана Коморе, увећава се за 50% од износа надокнаде утврђене овом Одлуком за упис у именик.
2. Надокнада за издавање и обнављање лиценце износи 7000 динара.
Лица из члана 7. Правилника о ближим условима за издавање, обнављање или одузимање лиценце члановима комора здравствених радника (Сл.гласник РС, 119/2007,23/2009 и 40/2010), ослобођају се плаћања надокнаде за издавање нове лиценце.
Надокнада за издавање и обнављање лиценце у случају неподношења уредне и благовремене документације од стране члана Коморе, увећава се за 50% од износа надокнаде утврђене овом Одлуком за издавање и обнављање лиценце.
3. Изузетно, али само једном у току 2011. године уколико лицу уписаном у именик обавезних чланова Коморе, престане чланство због престанка радног односа - обављања послова дипломираног фармацеута у случају покретања поступка стечаја и ликвидације над установом односно приватном праксом, престанка радног односа на одређено време и престанка радног односа у статусу технолошког вишка, приликом поновног уписа у именик чланова Коморе неће се наплаћивати надокнада на име уписа и издавања лиценце.
Наведено се не односи на кориснике старосних пензија.
4. Надокнада за издавање извода из именика чланова Коморе износи 1.000 динара.
5. Надокнада за издавање уверења и потврда о евиденцијама које води Комора износи 500 динара.
6. Ступањем на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука Фармацеутске коморе Србије («Сл. гласник РС», бр.17/2009).
7. По добијању сагласности Министарства надлежног за послове здравља, ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

ПРОГРАМ РАДА ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

Драгана Јовановић, директорка ФКС

ЦИЉЕВИ ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ И ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ПОСТАВЉЕНИХ ЦИЉЕВА:

1. ЦИЉ: Осамостаљивање огранака Коморе у спровођењу законске регулативе сходно њиховим овлашћењима.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Комора ће наставити започете активности у циљу осамостаљивања огранака и преузимања свих поверених послова Законом и Статутом Коморе.
- У оквиру тога планира се запошљавање једног радника високе стручне спреме у организационој јединици у Новом Саду на место Секретара Огранка Војводина.
- Биће спроведене све активности потребне за потпуно техничко осамостаљивање огранака.

2. ЦИЉ: Боља информисаност чланства, свршених студената фармације и опште јавности о раду Коморе.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Сајт – редизајнирање и проширење опсега. У циљу да сајт постане најважнији извор информација за област којом се бави ФКС планирано је: савременија апликација за праћење КЕ, осавременавање Е-библиотеке, праћење актуелних прописа и закона, отварање посебних страница за огранке, отварање подсајта за приправнике итд.
- Активности преко огранака - секретари огранка преузеће улогу у информисању:
 - редовних чланова о свим новинама које су важне за упис у Именик Коморе, поступак добијања и обнављања лиценце, измене законске регулативе, одржавања програма КЕ и сл,
 - и техничкој подршци организаторима програма КЕ,
 - и подршци дипломираних фармацеута – приправника, на почетку и у току приправничког стажа.
- Апотекарска пракса - проширење редакције часописа са председницама огранака Коморе, динамика излагања часописа 4 пута годишње (1 квартално).
- Информисање дипломираних фармацеута – приправника
- Иступања у јавности - активно учешће на свим дешавањима (јавне трибине, огругли столови, конференције, стручни скупови, итд.), на којима се разматрају питања од значаја за функционисање и развој фармацијске здравствене делатности у оквиру здравственог система Србије.

3. Циљ: Поштовање свих принципа Етичког кодекса фармацеута Србије

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Планира се обука свих чланова етичког одбора, судова части првог и другог степена, као и њихових заменика и активности које би се спроводиле на нивоу огранака везано за непоштовање принципа Етичког кодекса фармацеута Србије од стране чланства. Обука има за циљ да упути учеснике на могућности, а не ограничења које им пружа закон и етички кодекс, да своје одлуке доносе слободно, свесно и самостално.
- Након обуке очекују се активности на нивоу огранака Коморе како би се започело са санкционисањем сваког понашања које је у супротности са принципима Етичког кодекса фармацеута Србије.

4. Циљ: Формирање базе података апотека као организационих јединица

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- У сарадњи са Сектором за инспекцијске послове Министарства здравља, Комора је покренула иницијативу за формирање електронске базе свих здравствених установа апотека и приватне праксе регистрованих на територији РС.
- Направљен је упит који би све здравствене установе и приватна пракса требало да проследи Министарству здравља.
- Обраду пристиглих података обављаће стручна служба Коморе. Подаци ће бити повезани са базом података Коморе.
- Формирање електронске базе апотека, која ће након формирања омогућити комплетан увид у структуру апотекарског сектора Србије, представља један од приоритетних послова Коморе у овој години.

5. Циљ: Измена законске регулативе

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Активан рад на предлозима за измену и допуну важеће законске регулативе (пре свега: Закон о здравственој заштити, Закон о коморама здравствених радника, Правилник о ближим условима за спровођење здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе, као и других прописа везаних за фармацеутску делатност) у циљу унапређења услова за обављање савремене фармацеутске делатности на свим нивоима здравствене заштите, од набавке лекова и медицинских средстава па до крајњег корисника – пацијента.
 - Комора неће одустати од захтева за доношење јединственог закона којим би се уредио апотекарски сектор Србије – Закона о апотекарској делатности, без обзира што нема сагласности од стране Министарства здравља за доношење овог Закона.
- Ради спровођења ових активности Комора ће формирати одговарајуће Радне групе и Комисије.

6. Циљ: Омогућити члановима праћење одређених програма континуиране едукације и лакше испуњавање услова за обнову лиценце

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Комора планира да у току 2011. године, у сарадњи са Савезом фармацеутских удружења Србије (СФУС) акредитује четири мања пакета Виртуелне школе образовања у којима би тест садржао до 30 питања тако да би сваки доносио по 6 акредитованих бодова.

- На овај начин, члановима се нуди већи избор тема, скраћује се време за обраду садржаја пакета образовања ради успешног полагања завршног теста и омогућава се сакупљање довољног броја бодова који су прописани за једну годину важења лиценце. Сви чланови Коморе који имају редовно плаћену чланарину, моћи ће бесплатно да користе пакете образовања путем Виртуелне школе образовања.

7. Циљ: Постизање вишег и уједначеног нивоа обављања приправничког стажа у здравственим установама и полагање стручног испита путем теста

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Имплементација публикације „Водич за менторе“, са циљем да се постигне неопходан квалитет приправничког стажа, без обзира на здравствену установу, односно приватну праксу у којој се обавља.
- Спровођење процедуре везане за почетак обављање приправничког стажа: подела бесплатних приправничких књижица и водича „После студија“, упис у Именик Коморе, подела публикације „Приручник за стажере дипломиране фармацеуте“.
- На захтев Министарства здравља у току је припрема питања за полагање стручног испита у писменој форми. Укључено 270 специјалиста регистрованих у бази података Коморе.

8. Циљ: Сигурно управљање фармацеутским отпадом на свим нивоима здравствене заштите (примарном, секундарном и терцијарном)

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ:

- Комора је у 2010. години, након ступања на снагу Правилника о управљању медицинским отпадом, формирала Радну групу за фармацеутски отпад. У раду ове Радне групе учествују и представници Министарства здравља и Министарства за заштиту животне средине и просторног планирања.
- Основни задатак Радне групе је израда публикације „Водич за управљање фармацеутским отпадом“ ради успостављања успешног, ефикасног и безбедног система управљања отпадом у складу за законским одредбама у Републици Србији (Закон о управљању отпадом, Правилник о управљању медицинским отпадом) и упутствима Европске Уније. Израда водича је у току.
- Водич за управљање фармацеутским отпадом биће одрађен у две фазе.
 - **Прва фаза** „Водич за управљање фармацеутским отпадом у примарној здравственој заштити“, који обухвата: фармацеутски отпад генерисан у апотеци и фармацеутски отпад – лекови преузети од грађана.
 - **Друга фаза** „Водич за управљање фармацеутским отпадом у секундарној и терцијарној здравственој заштити“

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМОРЕ

- У току 2011. године Комора ће активно сарађивати са званичним институцијама система, као и владиним и невладиним организацијама, коморама здравствених радника на даљој имплементацији зацртане политике развоја здравствене заштите у Србији за период 2010. – 2015. година.
- Планира се да ће рад на решавању проблематике у вези уписа у Именик Коморе као јавних евиденција које Комора води, као и све друго сагласно одредбама Закона и општим актима Коморе, остати у приближно истом обиму.
- Комора планира да и у току 2011. године континуирано пружа стручну и техничку помоћ свим ораганизаторима програма КЕ, а чланству дневно праћење евиденције у вези бодова преко електронског картона.
- Учешће у пројектима који су од интереса за фармацеуте

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПРЕДСТАВНИКА КОМОРЕ У ЗДРАВСТВЕНОМ САВЕТУ СРБИЈЕ (ЗСС) ЗА 2010. ГОДИНУ

Гордана Симић, представник ФКС у ЗСС

У току 2010. године, као представник Коморе у ЗСС, активно сам учествовала у раду:

- 4 редовне седнице ЗСС,
- 8 састанака Радног тела ЗСС за акредитацију програма КЕ за здравствене раднике и сараднике,
- 8 састанака Посебног радног тела ЗСС за акредитацију програма КЕ за здравствене раднике.

Редовне седнице ЗСС

- 21.1.2010.- усвојена Одлука о формирању Посебних радних тела ЗСС за акредитацију програма КЕ; разматран Правилник о специјализацијама здравствених радника и сарадника; разматран Извештај о пандемији која је узрокована вирусом инфлуенце А (H1N1)
- 3. 6. 2010.- дискусија на предлог плана и програма обављања приправничког стажа; разматрање Упитника за директоре здравствених установа, информација о пројектима које спроводи Министарство здравља Србије у сарадњи са међународним партнерима.
- 23.9.2010. - усвајање плана и програма обављања приправничког стажа; Извештај о контроли спровођења акредитованих програма КЕ за здравствене раднике.
- 14.12.2010.- Извештај Радног тела ЗСС за процену стања у бањско-климатским центрима Србије; предлог Плана рада ЗСС за 2011. годину; обраћање министра здравља члановима ЗСС.

Остале активности

9.3.2010. - присуство чланова ЗСС седници Одбора за здравље и породицу Народне Скупштине, на којој је председник ЗСС информисао чланове Одбора о раду и активностима ЗСС.

Састанци Радног тела ЗСС за акредитацију програма КЕ за здравствене раднике и сараднике

Ово радно тело одржало је 8 састанака: 17. фебруара, 5.марта, 16.априла, 14. маја, 20. сеп-

тембра, 20. октобра. 17. новембра и 2. децембра. Радно тело има 8 чланова ЗСС, а председник је проф. др Сандра Шипетић Грујичић.

На састанцима је разматрано следеће: проблеми у процесу акредитације на нивоу Комора; усвајање Збирних табела (4); решавање приговора и жалби на акредитоване програме КЕ за здравствене раднике и сараднике; контрола спровођења акредитованих програма КЕ којима присуствују и чланови ЗСС; разматрање свих материјала који се постављају на сајт ЗСС; измене Правилника о ближим условима за спровођење КЕ за здравствене раднике и сараднике.

Састанци Посебног радног тела ЗСС за акредитацију програма КЕ за здравствене раднике

Одржано укупно 8 радних састанака на којима су прегледани пристигли програми КЕ за акредитацију, а предлози за акредитацију или одбијање програма КЕ донети су консензусом свих чланова Радне групе.

Врста програма КЕ	УКУПНО
Стручни састанци	352
Курсеви	64
Конгрес-Симп.	2
Тест у пис./ел. форми	2
УКУПНО	420

Од прегледаних 420 програма КЕ у току 2010. године, предложено је да се одбије укупно 47 програма КЕ (41 стручни састанак и 6 курсева). Жалбе и приговори који су достављени Централном радном телу ЗСС након доношења одлука о акредитацији, за програме КЕ који су апликовани преко ФКС, нису прихваћени ни у једном случају, односно у свим случајевима је потврђен предлог Радне групе.

Све наведене прописе можете наћи на сајту Коморе: www.farmkom.rs

ЗАКОН О САНИТАРНОМ НАДЗОРУ

Закон о санитарном надзору ("Службени гласник РС", бр. 125/2004) је основни закон којим се уређују послови санитарног надзора, начин и поступак вршења, одређују се области и објекти који подлежу санитарном надзору и санитарни услови које ти објекти морају испуњавати, као и овлашћења, права и дужности санитарних инспектора у поступку санитарног надзора.

Санитарни надзор је инспекцијски надзор над применом закона, других прописа и општих аката и над спровођењем прописаних мера, у областима које подлежу санитарном надзору, укључујући и контролу испуњености прописаних санитарно-техничких и хигијенских услова (у даљем тексту: санитарни услови) које морају да испуне објекти, просторије, постројења, уређаји, намештај, опрема и прибор, наменска превозна средства и лица која подлежу санитарном надзору, са циљем заштите здравља становништва. Санитарни надзор је и здравствени надзор над животним намирницама и предметима опште употребе у производњи и промету, у складу са законом.

Санитарни надзор врши министарство надлежно за послове здравља, преко санитарних инспектора, у оквиру делокруга утврђеног законом, а на територији аутономне покрајине, као поверени посао, врши покрајински орган управе надлежан за послове здравља преко санитарних инспектора.

Области које подлежу санитарном надзору јесу:

- 1) област заштите становништва од заразних болести;
- 2) област здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе у производњи, промету и увозу;
- 3) област јавног снабдевања становништва водом за пиће.

Санитарни надзор, у наведеним областима, обухвата инспекцијски надзор:

- 1) објекта и његовог непосредног окружења;
- 2) унутрашњег простора и просторија у погледу

- њихове грађевинске целине, међусобне функционалне повезаности и хигијенског стања;
- 3) постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора;
- 4) сировина, полупроизвода и готових производа животних намирница и предмета опште употребе у производњи и промету, као и сировина, полупроизвода и готових производа животних намирница и предмета опште употребе који се увозе ради стављања у промет на домаћем тржишту или који се привремено увозе или извозе ради прераде, дораде и обраде;
- 5) лица запослених на одређеним пословима у објектима који подлежу санитарном надзору, и других лица која у складу са законом којим се уређује област заштите становништва од разних болести, подлежу санитарном надзору и обавезним здравственим прегледима на прописан начин;
- 6) наменских превозних средстава и њихове опреме, у складу са законом.

Међу објектима који подлежу санитарном надзору јесу и објекти у којима се обавља здравствена делатност.

Правна лица, организације и предузетници који обављају делатност у објектима који подлежу санитарном надзору, дужни су да пре почетка обављања делатности у тим објектима, обезбеде:

- опште санитарне услове, које прописује министра здравља (**Правилник о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору**, "Службени гласник РС", бр. 47/2006) којим се прописују општи санитарни услови који се морају обезбедити за сваки објекат који подлеже санитарном надзору,
- хигијенске услове који се односе на запослена лица.

Горе поменути, укључујући и физичка лица, дужни су да у погледу хигијенског стања објекта, у току коришћења тог објекта, одржавају хигијену у објекту и његовом непосредном окружењу, одржавају хигијену просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме, прибора, наменских превозних средстава, хигијену радне одеће и обуће запослених лица и предузимају друге хигијенске мере у циљу заштите здравља становништва. **Радна одећа и обућа не може се користити ван радног места.**

Правна лица могу да обављају здравствену делатност само у објекту који испуњава прописане опште, односно опште и посебне санитарне услове и у којем су обезбеђени хигијенски услови који се односе на запослена лица. Лица која обављају здравствену делатности морају испуњавати хигијенске услове у погледу радне одеће и обуће и личне хигијене запослених. Ближе услове прописује министра здравља.

Још увек је на снази **Правилник о посебној радној одећи и обући лица која у производњи и промету долазе у непосредни додир са животним намирницама и лица које раде у производњи и промету средстава за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела** ("Службени гласник РС", бр. 22/74).

Контролу испуњености горе наведених услова санитарни инспектор врши у поступку редовног санитарног надзора.

ОВЛАШЋЕЊА, ПРАВА И ДУЖНОСТИ САНИТАРНОГ ИНСПЕКТОРА

Послове санитарног инспектора може да обавља: доктор медицине са специјализацијом из епидемиологије или хигијене, доктор медицине, дипломирани инжењер технологије (прехранбеног одсека), дипломирани инжењер архитектуре, дипломирани грађевински инжењер (одсек за планирање и грађење насеља и одсек за хидротехнику) и дипломирани просторни планер. Поједине мање сложене послове санитарног инспектора може да обавља и виши санитарни техничар.

У обављању послова санитарног надзора, санитарни инспектор мора имати легитимацију којом се доказује својство инспектора.

У вршењу санитарног надзора у објектима који подлежу санитарном надзору, санитарни инспектор у прописаном поступку, може узети:

- узорке животних намирница, предмета опште употребе и воде за пиће ради лабораторијског испитивања њихове здравствене исправности,
- брисеве са руку запослених лица, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора за обављање делатности која подлеже санитарном надзору ради лабораторијског испитивања њихове хигијенске исправности и
- узорке стерилисаног материјала и стерилисаних инструмената ради утврђивања њихове стерилности.

Трошкове лабораторијских испитивања сноси правно лице, организација или предузетник који обавља делатност у објекту у којем су узети брисеви, односно узорци.

Државни органи, правна лица и друге организације дужни су да санитарном инспектору пружају стручну помоћ, да сарађују у вршењу санитарног надзора и да стављају на располагање све податке потребне за вршење тог надзора.

У вршењу санитарног надзора над објектима у којима се обавља здравствена делатност, у поступцима изградње, односно реконструкције тих објеката, санитарни инспектор утврђује да ли је идејни пројекат усклађен са изводом из урбанистичког плана, односно са актом о урбанистичким условима којима су утврђени општи, односно општи и посебни санитарни услови, и даје санитарну сагласност на идејни пројекат. Министар надлежан за послове здравља прописује који се докази прилажу уз захтев странке за издавање санитарне сагласности на идејни пројекат, односно санитарне сагласности за коришћење објекта (**Правилник о доказима који се прилажу уз захтев за издавање санитарне сагласности** "Службени гласник РС", бр. 17/2006).

Чланом 27 Закона о санитарном надзору дефинисана су права и дужности санитарног инспектора, који у вршењу санитарног надзора има право и дужност да:

- 1) забрани коришћење објекта или дела објекта у којем се обавља делатност која подлеже санитарном надзору, ако пре почетка обављања те делатности у објекту нису обезбеђени општи и посебни санитарни услови, док се ти услови не обезбеде;
- 2) забрани коришћење објекта или дела објекта који подлеже санитарном надзору, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора, наменских превозних средстава, ако постоје хигијенски недостаци који битно угрожавају здравље људи, док се не отклоне утврђени недостаци;
- 3) забрани коришћење објекта или дела објекта у којем се обавља здравствена делатност, делатност јавног снабдевања становништва водом за пиће или делатност производње животних намирница путем индустријских постројења и уређаја, ако пре почетка обављања те делатности није прибављена санитарна сагласност на идејни пројекат и санитарна сагласност за коришћење објекта;
- 4) нареди отклањање недостатака због којих постоји опасност по здравље људи, а који се односе на прописане опште и посебне санитарне услове, хигијенско стање у објекту и његовом непосредном окружењу, унутрашњи

простор, просторије и њихову грађевинску целину и међусобну функционалну повезаност, унутрашње уређење, постројења, уређаје, намештај, опрему и прибор, наменска превозна средства, у остављеном року;

- 5) забрани коришћење објекта или дела објекта, просторија, постројења, уређаја, намештаја, опреме и прибора, наменских превозних средстава, ако утврђени недостаци нису отклоњени у остављеном року, до отклањања недостатака;
- 6) нареди отклањање недостатака који се односе на хигијенске услове које морају да испуне лица запослена у објектима који подлежу санитарном надзору;
- 7) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са законом;
- 8) обавести други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан, као и да поднесе пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ, односно да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

Мере из става 1. тач. 1) до 7) овог члана, према правним лицима, организацијама, предузетницима и физичким лицима налажу се решењем санитарног инспектора у управном поступку.

ЗАКОН О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

САНИТАРНА КЊИЖИЦА

По **Закону о заштити становништва од заразних болести** ("Службени гласник РС", бр. 125/2004), здравствене установе и други облици обављања здравствене делатности, дужни су да обезбеде вршење обавезних здравствених прегледа одређених категорија својих запослених у роковима и на начин прописан овим законом, да сnose трошкове тих прегледа, као и да у пословним просторијама објеката у којима се обавља делатност чувају санитарне књижице као доказе о здравственом стању запослених.

Врсте обавезних здравствених прегледа, услове, рокове и начин спровођења тих прегледа, као и заразне болести и носилаштво одређених микроорганизама и паразита који представљају разлог због којег се одређени послови не могу обављати, прописани су **Правилником о обавезним здравственим прегледима одређених категорија запослених, других лица и**

клицоноша („Службени гласник РС", бр. 20/2006, 27/2006).

Здравствени прегледи за запослене у здравственим установама апотекама врши се пре заснивања радног односа, односно пре започињања обавезне праксе на тим пословима, и сваких шест месеци, а према епидемиолошким индикацијама - и у року краћем од шест месеци.

Ако се приликом здравствених прегледа утврђених овим правилником код наведених лица открије позитиван налаз - та лица се не смеју запошљавати, односно забрањује им се обављање послова или обавезне праксе на тим пословима, до добијања негативног налаза. Лицу које је оболело или је носилац узрочника заразне болести која може угрозити здравље корисника производа или услуга које то лице пружа, могу се наложити и други здравствени прегледи потребни за потврђивање дијагнозе заразне болести на коју се сумња, односно за потврђивање узрочника одређене заразне болести.

Резултати здравствених прегледа уписују се у санитарну књижицу.

ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ

Закон о безбедности хране ("Службени гласник РС", бр. 41/2009) којим се уређују општи услови за безбедност хране и хране за животиње, обавезе и одговорности субјеката у пословању храном и храном за животиње, систем брзог обавештавања и узбуђивања, хитне мере и управљање кризним ситуацијама, хигијена и квалитет хране и хране за животиње.

Пословање храном јесте свака делатност, јавна или приватна, која се обавља ради стицања добити или не, у било којој фази производње, прераде и промета хране, где спадају и апотеке.

Храна јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану људи или се оправдано може очекивати да ће се користити за људску употребу, осим: медицинских производа, козметичких производа, наркотика или психотропних супстанци и остатака (резидуа) и контаминената.

Храна јесте и пиће, гума за жвакање, као и било која супстанца наменски додата храни током припреме, обраде или производње. Храна јесте и вода за пиће, укључујући воду у оригиналној амбалажи, као и вода која се употребљава, односно додаје током припреме, обраде или производње хране.

Субјекти у пословању храном дужни су да потрошачу обезбеде информације које дају могућност избора производа на начин који неће да доведе потрошача у заблуду у погледу састава, својстава и намене производа.

У свим фазама производње, прераде и промета хране мора бити обезбеђена следљивост.

Субјект у пословању храном одговоран за промет на мало и дистрибуцију хране која не укључује паковање, декларисање и означавање, на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране, дужан је да одмах покрене поступак за повлачење предметне хране из промета. Он је дужан је да пружи информације које се односе на следљивост хране, сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, и надлежна министарства.

Санитарна инспекција у складу са овим Законом обавља контролу дијететских производа, дечје хране - замене за мајчино млеко, дијететских суплемената и соли за исхрану људи и производњу адитива, арома, ензимских препарата неживотињског порекла и помоћних средстава неживотињског порекла, као и воде за пиће у оригиналној амбалажи (стона вода, минерална вода и изворска вода), као и воде за јавно снабдевање становништва водом за пиће у свим фазама производње, прераде и промета (промет на велико, промет на мало, увоз на местима царињења и извоз).

Здравствена исправност дијететских производа ближе се уређује **Правилником о здравственој исправности дијететских производа** ("Службени гласник РС", бр. 45/2010). Дијететски производи зависно од састава и намене, стављају се у промет као:

- формуле за одојчад;
- храна за одојчад и малу децу;
- храна за особе на дијети за мршављење;
- храна за посебне медицинске намене;
- храна за особе интолерантне на глутен;
- замене за со за људску исхрану, и
- додаци исхрани (дијететски суплементи).

Дијететски производи се стављају у промет само као упаковани производи. На сваком паковању дијететског производа мора бити наведена ознака "дијететски производ", а за додатке исхрани из мора бити наведена ознака "додатак исхрани". Дијететски производи морају да имају истакнуту нутритивну декларацију у складу са захтевима прописа о декларисању и означавању упакованих намирница, осим ако овим правилником није другачије прописано.

ЗАКОН О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ИЗЛОЖЕНОСТИ ДУВАНСКОМ ДИМУ

("Службени гласник РС", бр. 30/2010)

Пушење је забрањено у сваком затвореном радном и јавном простору, и у простору који се не сматра затвореним јавним простором, а који је функционални део простора у коме се обавља делатност здравствене заштите. У затвореном радном простору у коме се обавља делатност здравствене заштите НЕ МОЖЕ се одредити посебна просторија искључиво за пушење.

Одговорно лице дужно је да контролише забрану пушења у простору у коме је забрањено пушење и одговорно је за спровођење мера забране пушења. Одговорно лице може писмено да задужи једно или више запослених лица да у његово име и за његов рачун контролишу забрану пушења, а у случају сменског рада, одговорно лице дужно је да писмено задужи једно или више запослених лица да контролишу забрану пушења у свакој смени. Одговорно лице дужно је да на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење истакне своје име, односно име лица које је задужио да у његово име контролише забрану пушења, с подацима о месту где се то лице налази и телефонским бројем на који се може пријавити пушење у том простору.

На свим улазним вратима сваког затвореног радног и јавног простора и превозног средства у коме је пушење забрањено, као и на другим видним местима одговорно лице дужно је да истакне знак забране пушења.

Спровођење овог закона, између осталих надзира Министарство здравља, преко здравствене инспекције, санитарне инспекције и инспекције надлежне за лекове и медицинска средства. Санитарна инспекција врши надзор свих места у којима је забрањено пушење, а остале инспекције из врше надзор над спровођењем забране пушења приликом вршења својих законских овлашћења.

Ближи услови за спровођење овог Закона прописани су **Правилником о облику и садржају знака забране пушења и знака да је пушење дозвољено у одређеном простору, начину истицања тих знакова, обрасцу извештаја о повреди забране пушења, врсти потребних доказа о пушењу и начину на који се они прикупљају и на који се утврђује присуство дуванског дима у простору у коме је пушење забрањено, као и о обрасцу за наплату новчане казне на лицу места** ("Службени гласник РС", бр. 73/2010).

ПРАВИЛНИК О ПОКАЗАТЕЉИМА КВАЛИТЕТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

(„Сл. Гласник РС“, бр. 49/2010)

Сања Јовић, Апотека Београд

У Правилнику о показатељима квалитета здравствене заштите (објављен у Службеном гласнику бр. 49 од 21.07.2010. године) утврђени су показатељи квалитета здравствене заштите и дефинисани према нивоима здравствене делатности, врстама здравствене установе и медицинским гранама.

Здравствена установа апотека је у обавези да прати читав низ показатеља, који су измењени и допуњени у односу на претходну годину. На овај начин активности у апотеци је могуће пратити и евалуирати на савременији начин, у складу са кретањима у фармацеутској пракси у свету, а истовремено имајући у виду тренутно стање и могућности нашег здравственог система.

Преглед показатеља које апотека прати и о којима извештава свој регионални институт/ завод за јавно здравље:

Показатељи квалитета на примарном нивоу здравствене делатности: фармацеутска здравствена делатност - апотека

- 1) Процент расхода лекова и медицинских средстава услед истека рока употребе у односу на укупну набавну вредност лекова и

Безбедност пацијента (евиденција неочекиваних инцидената)

- медицинских средстава;
- 2) Процент оспорених рецепата при наплати од РЗЗО услед грешке апотеке у односу на укупан број реализованих рецепата апотеке;
- 3) Процент рецепата са интервенцијом фармацеута у односу на укупан број рецепата;
- 4) Просечан број рецепата по фармацеуту;
- 5) Просечан број рецепата прописаних од стране приватне праксе, а издатих у апотеци, и број издатих рецепата за лекове који нису на «Листи лекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања», по фармацеуту;
- 6) Просечан број налога за медицинска средства по фармацеуту;
- 7) Просечан број магистралних и галенских лекова по фармацеуту;
- 8) Број паковања галенских лекова израђених у галенској лабораторији апотеке.

- 1) Успостављене формалне процедуре за регистровање нежељених догађаја и опис процедуре;
- 2) Успостављене формалне процедуре за

- регистравање нежељених дејстава лекова и опис процедуре;
- 3) Број пријава нежељене реакције на лек;
 - 4) Процент рецепата са административном грешком у односу на укупан број рецепата;
 - 5) Број рецепата са стручном грешком у прописивању лека;
 - 6) Број погрешно издатих лекова на рецепт.

Показатељи задовољства корисника услугама здравствене службе

- 1) Постављање кутије за примедбе и приговоре пацијената;
- 2) Истакнуто име и презиме, број канцеларије и радно време, особе задужене за вођење поступка по приговору пацијената (заштита пацијентових права);
- 3) Број поднетих приговора;
- 4) Обављено истраживање задовољства корисника услугама здравствене заштите;
- 5) Урађена анализа о спроведеном истраживању задовољства корисника услугама здравствене заштите и предузете мере и активности на сталном унапређењу квалитета.

Показатељи задовољства запослених у здравственој установи

- 1) Обављено истраживање задовољства запослених у здравственој установи;
- 2) Урађена анализа о спроведеном истраживању задовољства запослених у здравственој установи и предузете мере и активности на сталном унапређењу квалитета.

Комисија за унапређење квалитета рада

- 1) Постојање интегрисаног плана сталног унапређења квалитета рада здравствене установе који у свом саставу садржи:
 - планиране активности ради побољшања резултата показатеља квалитета које здравствена установа прикупља и прати;
 - планиране активности ради унапређења задовољства корисника, а на бази анализе

испитивања задовољства корисника здравственом заштитом;

- планиране активности ради унапређења задовољства запослених, а на бази анализе испитивања задовољства запослених у здравственим установама;
 - препоруке и предлоге мера спољне провере квалитета стручног рада коју спроводи Министарство здравља (уколико је у посматраном периоду било спољне провере квалитета стручног рада);
 - препоруке Агенције за акредитацију здравствених установа Србије (уколико је здравствена установа акредитована од стране Агенције за акредитацију здравствених установа Србије).
- 2) Постојање интегрисаног извештаја о раду Комисије за унапређење квалитета рада, према горе дефинисаном садржају;
 - 3) Постојање ажуриране интернет презентације установе.

Стицање и обнова знања и вештина запослених

- 1) Постојање плана едукације за све запослене у здравственој установи;
- 2) Број радионица, едукативних скупова и семинара одржаних у здравственој установи;
- 3) Процент особа које су бар једном о трошку установе похађале курс, семинар или учествовале на конгресу или стручном састанку из области која је релевантна за њихов стручни рад.
- 4) Број акредитованих програма континуиране едукације од стране Здравственог савета Србије, а чији су носиоци (предавачи) запослени у здравственој установи.

Здравствена установа - апотека прикупља податке за израчунавање показатеља квалитета, доставља их једанпут годишње свом регионалном заводу за јавно здравље а који их потом прослеђује Институту за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић Батут“. Методолошко упутство за поступак извештавања здравствених установа о показатељима квалитета здравствене заштите биће објављено на сајту www.batut.org.rs.

ПРИРУЧНИК ЗА СТАЖЕРЕ ДИПЛОМИРАНЕ ФАРМАЦЕУТЕ

Дубравка Урошев, СФУС

Приручник за стажере дипломиране фармацеуте, дело је две младе колегинице, Марије Стијовић и Наташе Николић, које су на основу властитих искустава и проблема са којима су се сретале током стажирања у апотеци, покушале да допринесу њиховом решењу. А решење је веома једноставно. Треба само повећати медицинско знање фармацеута и повезати га са тегобама и потребама пацијената. То је учињено тако што је на основу светски релевантних и најновијих литературних података дат опис здравствених проблема за које се пацијент најчешће обраћа фармацеуту, а то су: гастроинтестинални тракт, урогенитални тракт жене, бол, проблеми спавања, сезонске болести, здравствени проблеми у дечијем добу, кожа и кожне инфекције, нега стопала, као и обољења очију и ушију. Свако поглавље у оквиру ових и свих осталих обољења датих у Приручнику, намењена су као подршка фармацеуту пре издавања лека. Она садрже дефиницију обољења, најчешће узроке настанка, симптоме и знаке на које се пацијент жали, питања која се у вези са тим постављају пацијентима, предлог терапије, као и подсетник за фармацеуте. Ауторке су посебну пажњу посветиле препознавању озбиљности симптома и знакова уочених здравствених проблема, који захтевају не властиту интервенцију, већ упућивање пацијента надлежном лекару.

Обзиром на све већи број дијететских суплемената на тржишту, приручник даје и кратки приказ клинички доказаних својстава дијететских суплемената и витамина, као и њихових клинички значајних интеракција са лековима. У последњем делу су дати општи савети и упутства за правилно коришћење различитих фармацеутских облика са спољну и унутрашњу употребу. Примена лекова у осетљивој попу-

лацији, нежељена дејства лекова и интеракције лекова (интеракција лекова и контактних сочива, као и лекова и хране; лекова и дијететских производа) наведене су кратко, прецизно и у намери да служе као додатни подсетник.

Приручник се издваја по концизности и лакоћом сналажењу. Ауторке су желеле да стручно прикажу најчешће ситуације са којима се фармацеут сусреће у апотеци. Зато су поред незаштићеног називалека унети и одговарајући комерцијални називи регистрованих лекова на тржишту Србије. То ће знатно олакшати и убрзати стажерима савладавање ове материје, а тиме и комуникацију са пацијентима.

Иако је првенствено намењен стажерима фармацеутима, Приручник, као први те врсте у нашој земљи, може да буде од користи за освежавање знања и упоређење властитих ставова са оним изнетим у њем, како искусним фармацеутима, тако и лекарима опште праксе.

Приручник садржи 136 страница текста, 76 Табела и 30 Референци. Поред већег дела страних (22), са референцама су у значајној мери заступљени и домаћи аутори (8). О њиховој актуелности говори податак да су 14 из периода 2000-2008, док чак 12 потичу из 2009 и 2010 године. Рецензент Приручника је проф. др Богдан Бошковић.

Савез фармацеутских удружења Србије (СФУС) као издавач Приручника, захваљује његовим ауторкама на исказаном труду и ентузијазму да се публикација ове врсте појави у нашој стручној јавности. Истовремено, жеља нам је да његови читаоци својим примедбама допринесу да његова наредна издања буду још успешнија. Наравно, са захвалношћу ће бити примљене и похвале. Оне ће послужити као додатни стимуланс ауторкама у даљем раду, а Савезу да настави напоре у правцу подржавања стручне публицистичке делатности.

НОВИ ПРОЈЕКАТ АПОТЕКЕ СУБОТИЦА – РАЗВОЈ КОМПЕТЕНЦИЈА ФАРМАЦЕУТА

Јелена Рапаућ, Апотека Суботица

Улога и место фармацеута у здравственом систему и тиму значајно се променила у последњих неколико деценија, чему су увелико допринеле институције као што су Светска здравствена организација (СЗО) и Међународна фармацеутска федерација - ФИП. Последњих неколико година ФИП посебну пажњу посвећује ефикасним програмима за евалуацију и развој компетенција у пружању фармацеутске здравствене заштите, као и едукативним моделима који подстичу развој компетенција. Под компетенцијом се подразумева способност коју показујемо учинцима и постигнућима у неком послу или задатку (S.Whiddett, S. Hollyforde, The competencies handbook, Institute of Personnel and Development, Лондон, 1999).

Један од таквих програма представља General Level Framework (GLF) програм, развијен од стране Competency Development and Evaluation Group (CoDEG) групе из Велике Британије. Циљ програма је процена постојећих стручних компетенција фармацеута те њихово унапређење и даљи развој. GLF-ом се прецизно дефинише број, врста, садржај и ниво стручних компетенција фармацеута, са детаљним описом радњи, вештина и знања које фармацеут треба да примени у бризи за пацијента како би био процењен као компетентан. GLF документ је WHO/UNESCO и ФИП декларацијом од 03.09.2008. године постављен као мериторан документ за одређивање стручне оспособљености фармацеутског кадра.

Програм је до сада спроведен у Великој Британији, Новом Зеланду, Аустралији, Сингапуру а у току 2009. године први пут и у Републици Хрватској, у оквиру највећег ланца апотека Atlantic Farmacia. Стручна јавност у Србији је прве информације о GLF пројекту и искуствима у суседној Хрватској имала прилике да чује на Петом конгресу фармацеута Србије, од стране мр фарм. Аријане Мештровић, модераторке CoDEG групе за југоисточну Европу. Током фебруара месеца Апотека Суботица је потписала меморандум о сарадњи са CoDEG групом и започела са имплементацијом програма.

Дана 20.02.2011. у просторијама Апотеке Суботица одржана је едукација за фармацеуте и фармацеутске техничаре, са циљем њиховог упознавања са садржајем и циљевима GLF програма за процену стручних компетенција у пружању фармацеутске здравствене заштите. У улози предавача представила се мр фарм. Аријана Мештовић. Присутни су имали прилику да се упознају и активно учествују у дискусији о значају појединих стручних компетенција.

Сутрадан, 21.02.2011. одржана је Панел дискусија са циљем моделирања GLF програма који је прилагођен и применљив у нашим условима. Модератор дискусије била је мр фарм. Аријана Мештровић, а чланове Експертског панела чинили су стручни ауторитети са Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, Фармацеутског друштва Србије, Фармацеутске коморе Србије, Опште болнице Суботица, ДЗ Суботица, Апотеке Сомбор, као и представници Апотеке Суботица.

Чланови групе за имплементацију GLF програма Апотеке Суботица приступили су изради документа који ће садржати описе компетенција, узимајући у обзир примедбе и сугестије учесника Експертског панела, и по којем ће се у току марта месеца спровести прво тестирање стручних компетенција фармацеута запослених у Апотеци Суботица.

СВЕТСКА ФЕДЕРАЦИЈА СТУДЕНАТА ФАРМАЦИЈЕ И МЛАДИХ ФАРМАЦЕУТА

Владимир Обрадовић, Апотека Крушевац

Светска федерација студената фармације и младих фармацијера, International Pharmaceutical Students' Federation (IPSF), основана је 1949. године у Лондону. IPSF представља више од 350.000 студената фармације и младих фармацијера из 70 земаља.

Бројне кампање јавног здравља, радионице са актуелним темама из области фармације, интернационална размена студената, само су неке од препознатљивих пројеката IPSF-а.

Управни одбор федерације чини десеторо младих људи, који заједничким снагама покушавају да повежу колеге широм света, иницирају занимљиве дискусије, деле различита мишљења и пружају нове информације; све у циљу да се повећа свесност према фармацији и вештинама фармацијера, који представљају најзначајнију карику у систему здравствене заштите.

Велико ми је задовољство што сам део овог тима и што имам јединствену прилику да својим идејама и радом представљам свој факултет и своју земљу у најлепшем могућем смислу. Наша федерација има огромну подршку Међународне фармацијера организације - ФИП, због великог броја успеш-

но реализованих заједничких пројеката.

Почетком децембра 2010. године, у канцеларијама ФИП-а у Хагу, IPSF је одржао први састанак Управног одбора. Осећали смо се веома пријатно, а домаћини су се потрудили да наш боравак у Хагу учине незаборавним. Осим текућих питања битних за нашу федерацију, имали смо састанак са челницима ФИП-а и представницима Фармацијера коморе Холандије.

Велики јубилеј – 100 година од оснивања ФИП-а – биће обележен од 3.-8. октобра 2012. у Амстердаму, са слоганом: "100 година напретка фармације широм света". Ово ће бити јединствени догађај који ће окупити велики број фармацијера. По први пут, уз подршку Министарства здравља Холандије, биће уприличен самит министара здравља. Теме које ће бити дискутоване су значајне за целокупну популацију, а план је да се донесе јединствени став о следећем:

- Трошковима и финансирању система здравствене заштите,
- Приоритетним лековима,
- Доступности и квалитету здравствене заштите,

- Доступности информација о лековима,
- Самомедикацији,
- Истраживању и унапређењу фармацеутске науке.

Такође, биће организован састанак декана Фармацеутских факултета, који се одазову позиву, све у циљу унапређења и побољшања фармацеутског курикулума глобално.

Велико нам је задовољство што ће и IPSF имати веома битну улогу и допринети обележавање веома значајног јубилеја у свету фармације. Вештине и знања фармацеута најбоље се презентују и уочавају кроз свакодневну комуникацију са пацијентима. Сарадња IPSF-а и ФИП-а ће се још једном потврдити организацијом догађаја “Саветовање пацијената” у коме ће учествовати сту-

денти и млади фармацеути. Они ће путем такмичења које се припрема, указати на веома значајну улогу коју фармацеут има у систему здравствене заштите сваке државе.

Почетком марта, одржан је још један састанак управног одбора IPSF-а. Том приликом, основан је тим који ће имати задатак да предложене идеје спроведе и практично осмисли, тако да буду интересантне за све учеснике јубиларног конгреса.

Председник ФИП-а, господин **Мишел Бушман**, примио је наш тим. У неформалном разговору, похвалио је рад целе организације и веома подржао идеју око које смо се сви окупили.

Фармацеути заинтересовани за рад ФИП-а, могу своја знања, идеје и искуства приказати и

поделити са колегама из целог света. Индивидуално Чланство (Individual membership) у ФИП-у <http://fip.org/membership> је најбржа могућност за почетак интернационалне активности.

Веома сам захвалан својим колегама у Апотеци “Кедровић” и ЗУ Апотека Крушевац, јер имају пуно разумевања и подршке за све моје активности.

The IPSF Executive 2010 – 2011

(Чланови Управног одбора 2010–2011):

1. President: Mr. Jan Röder (Czech Republic)
2. Secretary General: Ms. Lærke Arnfast (Denmark)
3. Treasurer: Mr. Tomáš Valena (Slovakia)
4. Chairperson of Pharmacy Education: Ms. Dimple Modi (India)
5. Chairperson of Professional Development: Mr. Eric So (Canada)
6. Chairperson of Public Health: Ms. Sharon Leung (Canada)
7. Chairperson of Internal Relations: Mr. Vladimir Obradović (Serbia)
8. Chairperson of External Relations: Ms. Jane Ho (Taiwan, China)
9. Chairperson of Media and Publications: Mr. Bastien Venot (France)
10. Chairperson of Student Exchange: Ms. Melissa Teo (Australia)

СЛУЧАЈЕВИ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ:

ИЗДАВАЊЕ ЛЕКОВА И ОДГОВОРНОСТ - АПОТЕКАРСКЕ ГРЕШКЕ

*Хајрија Мујовић Зорнић, Институт друштвених наука у Београду,
Удружења за медицинско право Србије*

Савремена и ефективна здравствена заштита не може опстати без исте такве фармацеутске здравствена заштите, јер оно што се дешава у области фармације може бити означено као крајња фаза у заштити пацијената. Улога фармацеута брзо се развија идући у сусрет потребама пацијената и система здравства, она је све комплекснија и зависи од неопходности да се испоштују различите процедуре. Данас, више него у прошлости, апотекар у поступцима издавања лекова има према пацијенту много веће дужности: да верификује рецепт, да истражује потенцијалне проблеме терапије леком и да саветује пацијенте како о терапији, тако и о превенцији болести и очувању здравља.

Извештавање о фармацеутским грешкама у поступцима издавања лекова сугерише ипак да многи чланови ове професије имају ограничени поглед о њиховој улози. Тако, и ако је фармацеутска професија била широко везана за улогу помоћника лекара, она још увек није изашла из тог загрљаја у њеним

етичким, оперативним и правним приоритетима, као професија одговорна за квалитет пацијентове неге која произилази из уговорног односа са пацијентом. Она чини тај прелаз као својеврсну транзицију и достизање оквира своје праксе, процењујући независну одговорност и допринос пацијентовој нези, и стављајући резерву према својим припадницима који примењују стари модел у издавању и дистрибуцији лекова.

Начелно **апотекар** одговара за апотекарске грешке и оне могу бити различите у зависности од режима издавања лека. Увек се ради о томе да апотекар не поступа са дужном пажњом и сходно постојећим професионалним стандардима. У режиму простог издавања или продаје лека апотекар најчешће чини грешку издајући неодговарајуће лекове који, на пример, нису подесни за одређену старосну доб корисника или који су потпуно погрешни у односу на прописану терапију, односно када лек није издат сагласно рецепту. Посебан проблем представља грешка у читању рецепта

и услед тога издавање сасвим другог, неодговарајућег лека.

У случајевима кад апотекар врши издавање лека на рецепт, могућност да он одговара за штету је знатно мања. У прописивању рецепта постоји недвосмислена понуда да се ту означени лек жели преузети. Прихватање је конклюдентно садржано у предаји лека и отуда недвосмислено. Остаје само проблем квалификације да ли код погрешно издатог лека, где изјаве воље нису подударне, постоји неспоразум или се предпоставља заблуда о предмету уговора, пошто у погледу траженог лека постоји неслагање између воље и изјаве тј. оног што је лекар хтео и оног што је апотекар погрешно препознао. Апотекар је по правилу дужан да упозори лекара на грешку и било какву нерегуларност рецепта.

Одлука **америчког суда** у случају Riff v. Morgan Pharmacy илуструје ову дужност. У овом случају лекар је пропустио да назначи максималну дозу за Safegot супозиторије, лек који се користи код мигренозних болова. По правилу не може се узети више од два лека у време напада, нити више од пет лекова недељно. Међутим, то се из рецепта није видело, а апотекар је пропустио да пита лекара о томе. Пацијент је узео превелику дозу лека и претрпео штету. Суд је нашао да су лекар и фармацеут заједно одговорни за насталу штету. Суд је посебно нагласио дужну пажњу и савесност апотекара. Та дужност захтева разумног апотекара који чита рецепт и који је способен да пронађе неадекватност у инструкцијама, као што је некад максимално сигурна доза лека.

У случајевима кад апотекар врши издавање лека он тада има да изда лек и да отклони евентуалне нејасноће рецепта у контакту са лекаром и тиме је испунио своју обавезу. Тако је **француски Касациони суд** одбио тужбу против апотекара који је издао превисоку дозу лека. Пошто је лекар у телефонском разговору са апотекаром истрајао у својој високој дози, апотекар је по мишљењу суда испунио своју дужност да затражи обавештење. Пошто је пацијенткиња претрпела штету, тужба против лекара је усвојена, а против апотекара одбијена.

Поред питања одговорности апотекара, у готово идентичним случајевима у **немачкој и америчкој судској пракси**, поставило се питање кривице оштећеног пацијента. Пацијент је дужан да се придржава упутстава које му

дају лекар, произвођач или фармацеут. Ако то не чини, друга страна се може ослободити делимично или потпуно било какве одговорности. Радило се о томе да је апотекар издао седатив за спавање који садржи барбитурате, и то без прописаног рецепта. У оба случаја десило се да су пацијенти извршили самоубиство услед тровања тј. узимања превисоке дозе лека. Немачки суд је расправљао о томе да ли постоји прекидање узрочне везе због властите кривице оштећеног, у ком случају би апотекара требало ослободити од одговорности. Закључено је да се то не може прихватити, с обзиром да дужност да се такви лекови прописују на рецепт управо треба да ограничи могућност предозирања и самоубиства. Тачније, злоупотреба лека још увек лежи у подручју које се штити нормом. У истом предмету амерички суд је био супротног мишљења и закључио је да у том случају постоји прекидање узрочне везе због самоубиства пацијента, због чега апотекара треба изузети од одговорности за смртан исход по пацијента.

Последице штетне замене у првом реду погађају пацијента који је непосредни корисник лека. Постоје изузеци кад се последице могу тицати трећег лица. У пракси је познат случај погрешног издавања лека за контрацепцију. Као последица тога дошло је до нежељене трудноће и касније родјења детета (**wrongful birth** случајеви). Особеност ових случајева одговорности за апотекарску грешку јесте у томе што апотекар одговара за штету због осујећеног планирања породице, а за њу се дугују трошкови издржавања детета, или пак трошкови лечења детета уколико се оно руди оштећено.

У Немачкој је о томе први одлучивао немачки Земаљски суд (tzhoe). У спорном случају апотекар није прочитао рецепт са довољном пажњом и зато је уместо прописаног лека за спречавање зачећа Eugunon издао други лек за желудачне сметње Enzynorm. Пацијенткиња је због тога затруднела са шестим дететом. Супружници су поднели тужбу и захтев је усвојен до половине траженог износа. Суд је основ одговорности апотекара видео у повреди уговора о купопродаји и у насталој штети у виду оптерећења трошковима издржавања детета. Апотекар је осуђен на плаћање износа за издржавање до дететовог пунолетства. За другу половину трошкова издржавања суд је сматрао да постоји сразмерна кривица супруге тужиоца.

ПРОГРАМИ КЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

(Детаљније информације на сајту ФКС www.farmkom.rs)

Савез фармацеутских удружења Србије

Прва међународна конференција: „Pharmacoeconomics in practice“ – Учесници 7 бодова – 27. мај – Београд

56. Симпозијум Фармацеутског друштва Србије – 9 до 12. јун, Копаоник:

- Домаћи курс I категорије: „Терапија обољења горњих дисајних путева“ – Учесници 6 бодова – 10. јун - Копаоник
- Домаћи курс I категорије: „Фармакотерапија обољења доњих дисајних путева“ - Учесници 6 бодова – 11. јун - Копаоник

Контакт: 011/2648385 • fds@sbb.rs • www.farmacija.org

Фармацеутски факултет Универзитета у Београду

Домаћи курс I категорије „Третман дијабетеса - молекуларно-хемијске основе“ – Учесници 6 бодова - 21. мај, Београд

Контакт: 011/3974692, 011/3951201 • kontinuirana.edukacija@pharmacy.bg.ac.rs • www.pharmacy.bg.ac.rs

Удружење фармацеута Нишавско пиротског региона

Стручни састанак у оквиру удружења: „Анемије и терапијски режими“ – Учесници 3 бода – 14. април – Ниш

Стручни састанак у оквиру удружења – 12. мај - Ниш:

- Фармакогенетика у науци и пракси – Учесници 2 бода
- Кратка школа фармаковигиланце – Учесници 2 бода

Контакт: 064/1086008, 063/427222 • snezana.simonovic@yahoo.com • dona@dona.rs • www.farmacija.org

Медицинско друштво за рационалну терапију РС МЕДРАТ

- Тест у електронској форми „Антикоагулантни лекови“ - Учесници 12 бодова
- Тест у електронској форми „Фармакологија аутономног нервног система“ - Учесници 10 бодова
- Трећи национални конгрес рационалне терапије у медицини - Активно учешће: усмена презентација - 12 бодова; постер презентација - 9 бодова; Пасивно учешће - 6 бодова; 26-27. мај, Крагујевац

Контакт : 034/368-007 • medrat@verat.net • e-test@medrat.edu.rs • www.medrat.edu.rs

Удружење фармацеута Војводине

Домаћи курс I категорије: „Актуелности у превенцији, дијагностици и терапији инфекције полних органа жене и карцинома дојке“ - Учесници 5 бодова - 14. мај, Зрењанин.

Контакт: 021/472-6600 • ufvojvodine@gmail.com

Српско апотекарско друштво

Стручни састанак у оквиру удружења, 03. април - Пожаревац:

- "Утицај психофармака на сексуалну дисфункцију" – Учесници 3 бода
- "Приступ терапији бактеријских инфекција" – Учесници 3 бода

Регионални скуп здравствених радника "Лазини дани" - 20.-22. мај, Шабац

Контакт: 063/7780841 • sad.edukacija@gmail.com

Апотекарско друштво Јужног Баната

Стручни састанак у оквиру удружења, 15. мај - Панчево:

- „Етички проблеми у апотеци као здравственој установи – како их препознати и решити“ – Учесници 2 бода
- „Баријере у комуникацији у јавној апотеци и начини за њихово превазилажење“ – Учесници 2 бода
- „Унапређење вештина здравствених радника у апотеци“ – Учесници 2 бода

Контакт: 064/8723725 • gordana@farmeks.co.rs

Удружење за хипертензију Србије

Домаћи Симпозијум: „Новине у хипертензији 2011“ – Учесници 5 бодова - 19. Мај, Зајечар

Контакт: 018/292-555 • 018/292-552 • www.easytravel.rs • www.tmg.org.rs

Српско лекарско друштво – Подружница Зајечар

Домаћи конгрес симпозијум: XXX Тимочки медицински дани – Учесници: пасивно учешће - 7 бодова; постер презентација - 9 бодова; усмена презентација - 11 бодова - 19-21. мај 2011. године - Зајечар

Контакт: 018/292-555 • 018/292-552 • www.easytravel.rs • www.tmg.org.rs

Међународни конгреси

ESCP – European Society of Clinical Pharmacy International Symposium in Geriatrics,

5-6. мај, Utreht, Холандија, www.escpweb.org
Пријава абстракта до 01. фебруара.

EUFEPS and Partner Organisations PharmSciFair 2011– Pharmaceutical Sciences for the Future of Medicines

13-17. јун, Праг, Чешка, www.pharmscifair.org
Пријава абстракта до 14. фебруара.

FIP – International Pharmaceutical Federation 71 th Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences

2-8. септембар, Индија, www.fip.org
Пријава абстракта до 01. априла

Фармацеутско друштво Македоније V Конгрес фармацеута са међународним учешћем

21-25 септембар, Охрид, Македонија, www.mfd.org.mk
Пријава абстракта до 25. априла.

ESCP – European Society of Clinical Pharmacy 40th Symposium on Clinical Pharmacy

19-21. октобар, Даблин, Ирска,
www.escpweb.org
Пријава абстракта до 01. јула.

НАПОМЕНА: Сви конгреси-симпозијуми који се одржавају у иностранству бодују се као међународни конгреси-симпозијуми на основу критеријума који су прописани Правилником.

VELEFARM

U službi zdravlja

Beograd, Vojvode Stepe 414a., Telefon +381 11 30 90 100, www.velefarm.co.rs

preduzeća

VELEFARM
programi

 domaći lekovi

 uvozni lekovi

 medicinska sredstva

 parafarmacija

 medicinska oprema

 dental

 laboratorijska dijagnostika

 veterina i zaštita bilja

